

جناب والطرشيخ عمراقبال صاحب ألم سنة ولي التي والم Comment of the Contract of the بالمان الساقية الرائل الرائل المان ا فرسى الآل سے وقعت بالطروقی سے عاكسة المحقى بوكرون بالذركي المحقى المحادث الرائية العرى ما يقال العالم المائية في الما 15/16/1:3

جى سى سۇئے زىيى شۇكولاتا ئے سوك قيروستورس بالاست كرول ميرا! فرس سے شعر ہوا عربتی بینازل میرا! بير كردوں نے كہا سے "كبيں سے كوئى" بولے سیارے اروائی اور ان کے لئے ان عاند كها تقاريبين! إلى زيين سيندكوني " كهاشال كبى عنى يوست ما يوسي من كونى " المراسم المراس

روس على إنسان كى تك و تازيد كان الكي غاك كي ميطي كو بحى يرواز بيت كيا؟ عافل أواب سيملكان زيرن يين نوخ دار المان الما الى در روخ كراللرسى كى بريم ب القابوسيود ملائك يه ويى آوم بيا ا عالم كيف ہے دانا ہے رموز كم ہے! العالى الروس ما وم الما المرادس ما وم الما نازب طاقت كفتار يانيانون كوا

ال المروم المروم الم ر المان الما شكرته وسي كوكياض اواست توسيخ 1 5 July 35 July 35 راه و هسالی سک ره رو منزل کی تینی ا ور ساند بروادم کی به ده گل یک این این این كولى تسايل بوتو بم شان كي دينوال

مرسلال بوويمها را كل وي سبد اسلا أكى المن كى علامت توكونى المرين مع المام لي بوتي وود الرحم يونيين

してからにして باوه آشام سنے ماوه نی سے يعنى كعيد كلي شائب كلي شيخ تم بلي ك المراب المحالية المحا جوسلمان تفسا الله كانوداني تفسا لبحق المناراي برحب في تعل كسي كمي المي الما ويلا 11) Elies Himber

U-منهيركير دوايي آيرن وفي وارى ين 186 July - 5, Emin - 5 Emin فيزي م والمين والم في الم في الم في الم في الم في الم في الم الم في الم بى كوا تا ئىيىلى دُنت يى يى كونى فن - ئىم بو الميل حل قوم كوير والميات من - لم بهو! . خيسليال جي يول انسوده وه فرين منهوا ن الحالي والوال ك مران - في بوا بمونكونام بوفيرول كى تجارت كرك

مرسے قرآن کو میتوں سے لگا اگر سے 5 36 2 36 فلكوه بحساري كرسك كولي أولان مرسكانور! عدل سية فالمستقري كالزل سية واستور مسلم آئي بوا كالمسسر-نوسية و وهو مريس ورول كالولي عاجة والاي ال 5 5 - 5 - 9 3 9 9 9 9 8

1.50 July 3. 6 20 1. 6 3 3 وهر بدري سياسي و کيد و اس ان اس ではない。 はなることは الون سي الراب المراب ال معلوت والمت لى بي الله على كالمعياد قليس موزنيس - روح براجانين

00/ - - - - - - - -يروه رفعات الركون عنها الوقعي افرات دولت مرسي عاقلي زنده کالمت الفاعرا کے دم کے واعظ قوم كى ده مجنت تعيالى - نه ريى! اده کی کسیم آذاں - روی بلالی - ندری: فلفدره كيا-تلفين عنزالي - ندري! المريد وال الى المرات المانى والمانى والمانى والمانى والمانى المانى والمانى وا

يركسلال من جنيس ويكوك ترائيلاود يون لوسير على و مرزاعي يو الفال عيد مَ عَلَى اللهِ مِن الهِ مِن اللهِ مِن اللهِ مِن اللهِ مِن اللهِ مِن اللهِ مِن اللهِ مِ عدل اس کا تھا تو ی لو نے عواقات سے یاک تفاشجاعت يس دُه اكستى قوق الإدراك تودلزاري م الينت صهاريت لود

من تميير موت كا وراسكونداكا وري بالما علم شهد الداري يرق برق بركو بديوركو مركوني سي في ذوق بن آساني سي مُ الله و الدار المالي ع حَيْدرى فقرت - في دولت عملاني 15-113-512-2136

صفت المراده المنتين عي بوك عالى ان كائے تو اور زاون كر في ع خرب مرسائے کی ظلمت کوفروں کئی ن المن الرام شهر کی کھٹائی ہوا یا و سیمیانہ رہے وه تودیوانه سنے کی سنی سی ایم سات يرضروري ہے تحاب رئے ليسلاندر ہے سنوق عربيم على بيل ميل ماتى عاتى ع

لنب الم التعالم بي بيد المان م الع على بوق برايات الماليات با أكر ملتى بن انداز كلنان بيدا والمحكور كاب جمين بهونه يولين كوكسب عنى سي شاخيس بين علينه والي، يغني بوسے كانتوں سے بياياں عالى" كل يرانداز بي تون سم ساء كى لالى، مان المان ال

المالي المحالية المحا والم المراب المالي الما

توزمر الماع المان كم الران كر مر الما في الم بالسان لي كي كي كوستمان ال عصراورات وحندلاسا تاراتوب فارسلوں کے لئے بنام سے برائ تو بحقا ہے یہ ساماں ہے ول آزاری کا، المحسال بي ترسيار كافود داري كا ليون براسان جينيل ورسان العراس

م او ام سے تحق مرفقة ا كوكسية امكان ب فلافت تير ختم كا بسكوبروا كام الحى يا فى بن نور توجيد كالمام عي الى ب بهونه افسرده اگر بل گئی تعمیر تری راز توجيد اعكومت نهيالي برزي! توده الربازي المرب من منيرزي! كى فيستر سے وفاتونے تو بھر ہے ہے

بزم توجيد المحى و تيا ين نه بهو كم . كلى نه بهو يمراساك كارتناده اسي ام وسعت كون ومكال سازيخ -مضراب بخير 一一一一一一 عام كردول بي عيت المثل في ناب يئي روع ورانسير ب فورن رك مهناب يخ يه صوت ہے تھا کن میں توابی نام سے کو

Limina of the work of the second house of the الري المستعمر في يروروه الما في وسيساء الله والمالية الله و المالي و المالي و المالي و المالي و المالية ين الدورياس المراسيات المراسيات المراسيات

انجم اس کے ۔ فکاس کے ہیں ۔ زمین س کی ہے کیا یہ غیب ارکی وُنیا ہے ، نہیں ! اسس کی ہے بحد سے بھود ہوں کی کے دوں بیس کے کوں بیس کے کان کے بینے ا دونهارا ب اسي - قوم اسي اسي كي ب طوف المرا كا فلك كرتيا يروه بندے بي و بنا مال كرتي المنارية تبدين عني المنال بوجا! بول تام كام رقوم يل بالاوسى! اورونا كانده مالار

يظام جيك لم ينك في الميكام ويكور بالكاكام ويال خوالية مِنْ فَا وَيَا مِنْ اللَّهِ وَعِمْ إِلَا أَلِي عَلَيْهِ فَاللَّهِ عَلَيْهِ فَاللَّهُ عَلَيْهِ فَاللَّهِ عَلَيْهِ فَاللَّهِ عَلَيْهِ فَاللَّهُ عَلَّهُ فَاللَّهُ عَلَيْهِ فَاللَّهُ عَلَيْهِ فَاللَّهُ عَلَيْهِ فَا لَمْ عَلَيْهُ فَاللَّهُ عَلَيْهِ فَاللَّهُ عَلَيْهُ فَاللَّهُ فَاللَّهُ عَلَيْهُ فَاللَّهُ عَلَيْهُ فَاللَّهُ عَلَيْهِ فَاللَّهُ عَلَيْهِ فَاللَّهُ عَلَيْهُ فَاللَّهُ عَلَيْهِ فَاللَّهُ عَلَيْهُ فَاللَّهُ عَلَيْهُ عَلَيْهِ فَاللَّهُ عَلَيْهُ عَلَيْهُ عَلَيْهِ فَاللَّهُ عَلَيْهُ عَلَيْهُ عَلَيْهُ عَلَّهُ عَلَّهُ عَلَّهُ عَلَّهُ عَلَّهُ عَلَّهُ عَلَيْهُ عَلَّهُ عَلَّا عَلَّهُ عَلَّ مُواتفا . وه المِنْ فَمْ مِوْلِيدِيدُ وَسرب المُلِيثِ فَي عرورت مِن الله

0949,69

از علامه اقال د-

£1995

پنجابی ادبی بورد لامور- ۲

شكوه - جواب شكوه

علاسه اقبال د-

(منظوم پنجابی ترجمه)

51974

شكولا جواب شكولا

سنه اشاعت : اگست ۱۹۹۳ع

تعداد اشاعت: ایک هزار

ناشر : شهباز سلک ، پنجابی ادبی بورد، لاهور

طابع : لاء پېلشنگ پريس، لاهور

صفحات.

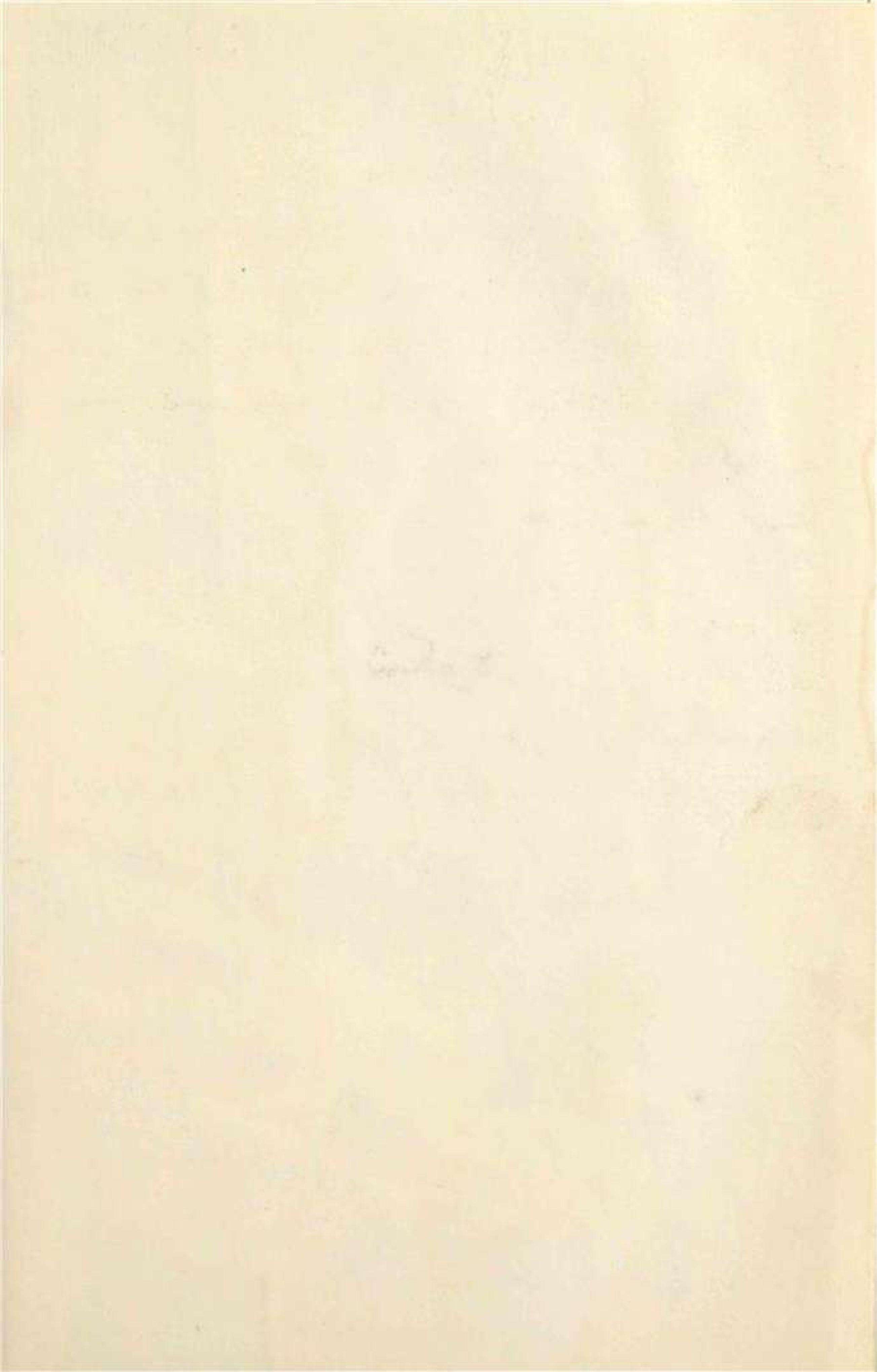
قيمت : ٢ رو ي

زبه اجازت داكثر جاويد اقبال بار ايك لاع آ

ملنے کا بته:

پنجابی ادبی بورد 269/این سمن آباد لاهور: س

شدكوره

کیوں گھائے وچ رھنے والا ھوواں' نفع نہ پاواں ؟ اگے دی کجہ کراں نہ چنتا پچھے دے غم کھاواں میں بلبل دے' کتھوں توڑی روئے سندا جاواں میں بے حس نے نہیں پھل وانگوں'کیوں نہ لباں ھلاواں؟

کل کرن دی دیہن دلیری سخنوں ذوق گھنیر ہے گلے الاھمے رب دے اتے پھس پوے منہ میر ہے

ه گل سچی ، منن اندر ه ساڈی مشہوری پر هن بول دکھاں دے مونہوں پئے نکان مجبوری اُخ چپتے هاں پر وچلے فریادوں بهرپوری رونا آوے، تے تاں سمجھیں ایہ ساڈی معذوری اج گله وی سن لے ربا اپنے اهل وفاؤں آگئے شکوے هوڻهاں اوتے حمد کرن دی جاؤں

ازلوں وی سی پہلاں تیری قائم ذات الہی کھڑیا سی پھل وچ چمن دے اے پر باس نه آئی شرط انصاف دی فضلاں والیا کسے نه سول سنائی پھل دی موج هوا دے باهجوں، باس کسے نه پائی

ساھنوں دل دی جمعیت دی خاطر سی حیرانی نہیں نے آست یار ترمے دی رھندی کل دیوانی ؟

ساں توں پہلاں ملک ترے دا حال عجب کجہ آیا

کئیاں نے رکھ کئیاں پتھر اپنا رب بنایا

ڈٹھا جو جو کسے نے اوسے اگے سیس نوایا

جیہڑا رب نہ نظریں آوے کسے نہ رب الایا

توں خود جائے تینوں کوئی نہ پچھے نہ کوئی جانے

مسلم گٹھ جائی تیری اندر ایس جہائے

ایسے جگ وچ وسدے آھے، سلجوق تورانی چینی چین دے اندر هیسن وچ فارس ایرانی ایسے چار دیواری اندر وسن لوک یونانی ایتھے وسدے ساهن یہودی نے وسدے نصرانی اے پر نام ترے دی خاطر کس تلوار اٹھائی وغڑی ہوئی گل کتھ ساری کنے آن بنائی ؟

اک اسی ساں تیری خاطر لؤنے مرتے والے تیری خاطر جل تھل کرنے والے جا کے یورپ گرجیاں اندر بانگاں پڑھنے والے افریقہ دے صحراواں وچ اگے بڑھنے والے شان اساڈی دے وچ جگ دے آچے سب توں پائے کامہ پڑھئے آتے ھوون تلواراں دے سائے

جیونا ساڈا دنیا دے وچ لڑنے مرنے کارن مرنا ساڈا نام تیرے نوں آچا کرنے کارن تیغ نه واهی پیر اگیرے اپنے دهرنے کارن نه سر دتے مال متاعوں داس بهرنے کارن ته سر دتے مال متاعوں داس بهرنے کارن توم اساڈی جے دنیا دی دولت پچھے مردی وٹ بتاں دی قیمت لیندی بت برباد نه کردی

ٹلدے نہیں ساں جد کدی وج پڑ دے آن کہلوندے شیراندے وی پیر کدی نه محکم او تھے هوندے تیرے توں جو منه بھواندا پچھے او هدے پوندے تیغاں کی نے توپاں اگے آ اپنے سر ڈاهونڈے نقش توحیدی هر اک دل دے اندر اساں بٹھایا تیغاں هیٹھ وی ایمو قصه تیرا بول سنایا

توں ای دس خاں خیبر دا دروازہ کنے ڈھایا قیصر والا شہر پته ای کنے ترت مثایا گھر گھر پجدیاں بتاں دا کنے جگوں تخم آڈایا کنے سر کفاراں دے نوں گھٹے وچ رلایا کنے سر کفاراں دے دی دھونی ایران والی آن بجھائی کنے اگ دی دھونی ایران والی آن بجھائی کنے وچ دلاں دے مولا والی آئک لگائی

کیہ ڈیاں بندیاں جگ وچ آکے اک تینوں ای چاھیا لؤن من دا وخت اولا کیہ ڈی قوم آٹھایا کدیاں تیغاں جگ نے رتبہ شاھاں والا پایا ؟ کنے ستی دھرتی تائیں خوابوں آن جگایا ؟ کس دے رعبوں بت خانے وچ بت وی ڈردے آھے ؟ "اللہ اک" دا کامه سجدے اندر پڑھدے آھے ؟

وقت نماز دا ٹھیک لڑائی دے وچ جد وی آیا
قوم حجازی نے منه اپنا قبلے طرف بھوایا
اکو صف دے وچ کھلو گئی شاہ دے نال رعایا
شه محتاج دے وچ کسے نه فرق ذرا بھر پایا
نوکر 'آقا 'عاجز نے شه اکو حال کھلوئے
آ دربار ترے دے اندر اک برابر ھوئے

دنیا دی اس محفل اندر هر دم شام ، صباحیں لیے توحید تری دا ساغر پہنچے تھائیں تھائیں اساں نے تبری خاطر پھریاں آچیاں نیویاں جائیں تینوں پک پتے نے هارے کموں مول کدائیں ؟ جنگل نے رہے جنگل باقی، دریا وی نه چھوڑے کالیاں کوساں وا، دوڑائے نت عمت دے گھوڑے

THE PERSON NAMED IN COLUMN TWO IS NOT THE OWNER, NAMED IN

جگوں جھوٹ پنے دا سارا نام نشاں مٹایا
انساناں نوں قید غلامی والی کنوں بچایا
تیرے کعبے نوں کر سجدے متھیاں نال وسایا
پاک کلام تری نوں اپنے سینے نال لگایا
مٹر وی گله کریں توں ایہو مول وفا نہیں کر دے
اسی وفا نہیں جے کر کردے تسی وی دم نہیں بھردے

هور وی آمتان هین آنهان وچ هین گنه وی کردے
عاجز وی نے آونهان اندر صاحب میر کبر دے
مست نے غافل وی نے بہتے مالک هوش خبر دے
کئیں سوهین اجیہے جہیڑے نام ترے توں ڈر دے
اے پر غیران آئے تیری رحمت عام هے آئی
بجلی پوے نے مومن بندے دیندے رهن دوهائی

بت اکھن وچ بت خانے دے می گئے مومن سارے ایس سببوں خوشی مناون ' گئے سب مومن مارے آوٹھاں والے راگ نه کوئی هن وچ سفر پکارے کچھاں هیٹھ قرآن چھپائے جگوں لوک سدهارے طعنے مارے کفر ایہ تینوں کجہ احساس نه هو وے کیوں توحید تری دا تینوں کجہ وی پاس نه هو وے

ایہ نہیں گلہ جو ھین خزانے اونہاں کول نوالے گل کرن دا چج نه جانن جیہڑے لوک مکالے ظلم نے ہے ایہ کافر رکھن محل نے حوراں نالے رہ گئے مومناں بندیاں کارن لارے حوراں والے ھن اوہ لطف نے رحمت کیوں نہیں تیری ساڈے آئے گل کی اے ھن بھاگ اساڈے آن اجیہے ستے

مومن کیون هن دنیا والی دولت مول نه پاوے
تیری قدرت نے ہے جیہڑی وچ حساب نه آوے
تیری رحمت ریۃاں وچوں آب حباب پھٹاوے
دشت دا راہ دو موج سرابوں آن تھپڑے کھاوے
طعنے غیراں دے بدنامی آتے هور ناداری
نام ترے نے مے دا کیہه بدله ہے وے خواری

بن گئی غیراں نوں هن دنیا ساری چاهنے والی ساڈے کارن رہ گئی باقی دنیا اک نرالی جد اساں چھڈ دتی دنیا هوراں آن سنبھالی فیر نه اکھیں کیوں توحیدوں هو گئی دنیا خالی اسی جیوندے ساں جے تیرا نام رهوے اک باقی دور چلے آنج کدے نہیں هویا جے هوون نه ساقی

اٹھ گئی محفل تیری مڑ گئے تیرے چاھون والے شب دیاں آھاں وی مڑ گیاں، وقت صبح دے نالے بدله پاگئے دل دکھن جو داغی وانگوں لالے آ کے بیٹھے ساھن اجے اوہ، اوھناں پکڑ نکالے آ کے بیٹھے ساھن اجے کوہ وعدہ کل دا فیر سدھارے سوھنیاں مونہاں دے لے دیوے ڈھونڈو اوسنوں سارے سوھنیاں مونہاں دے لے دیوے ڈھونڈو اوسنوں سارے

لیلی دا هے دل وی او هو قیس دا پہلو او ها نجد دے دشت جبل دے اندر ویکھو آهو او ها عشق دا دل وی او هو هے تے حسن دا جادو او ها سرور پاک دی است او هو نالے هین نے او ها فیر بغیر سببول ایڈا دل بهریا اے کیئا ؟ اپنے چاهنے والیاں آتے غضب ترا اے کیئا ؟

تینوں چھڈیا اے یاں تیرے پاک محمد تائیں ؟

کیتی بت گری یا بھنے بت کدے مؤ ناھیں
چھڈیا عشق یا عشقوں چھڈیاں بھرنیاں ٹھنڈیاں آھیں
یا سلمانی ھور اویسی رسماں من دے نائیں
سینیاں ساڈیاں دے اندر ہے اگ تکبیراں والی
جیوئے ساڈے نے ہے پایا سارا شوق بلالی

منیا فیر اوہ عشق نه رهیا ؛ نه اوه رهیاں ادائیں نه تسلیم رضا دیاں رهیاں منیا باقی راخیں نه دل سوڑا الفت پاروں نه اوه رهیاں آهیں هور وفا دے رسم طریقے باقی دسدے ناهیں ساڈے نال کدی اے تیری غیراں نال اشنائی کیہه کہیئے هن ' توں وی سانوں دسدا ایں هرجائی

کامل دین توں کوہ فاراں دی چوٹی نے چمکایا
اک اشارے نال دلاں نوں سینیاں وچ تڑفایا
عشق دا حاصل ساڑن والی توں اک اگ بنایا
گرمیوں رخسارے دیوں سارا توں ایہ دیس جلایا
اج کیوں ساڈیاں سینیاں دے وچ چنگیاڑے نہیں وسدے
اسی نے اوھو ھاں پر خود ھی آپ نہیں ھن دسدے

ماک نجد دے اندر شور سلاسل دا نه رهیا مجنوں نوں جهل اوس ذرا هن محمل دا نه رهیا خصلت ساڈی اوهو جرات کم دل دا نه رهیا اجڑیا گهر نے سماں پرانا محفل دا نه رهیا کیمه خوش بهاگ هوون جے آویں نازاں نال اداواں ساڈی محفل دے وچ آویں جاناں گھول و کھانواں ساڈی محفل دے وچ آویں جاناں گھول و کھانواں

غیر نے بادہ نوشی باغیں بیٹھ اب جو کر دے متھ وچ جام پیالے لے کے کن کوکو نے دھر دے باغ دی عیشوں ھین پرے کجہ اوک وچارے سڑ دے اوہ تیرے دیوانے اللہ ھو دی خاطر مردے آ اپنے پروانیاں نوں دہ ذوق خود افروزی ایس پرائی بجلی نوں دہ حکم کرے دل سوزی

ایس آوارہ قوم نے چائیاں فیر عرب ول واگاں ذوق اڈن دا ہے پر بلبل پایا اے وچ بھاگاں باغ دے هر غنچے دی خوشبو هے ہے تاب جے جاگاں ساز نوں لا مضراب تے پر چن دل وچ سو هنیاں راگاں نغمے نے بیتاب اس تاروں باهر آون کارن ایہه کوہ طور بڑا وچ سوڑاں، ہے جل جاون کارن

مشکل موتی امت والی سب آسان هو جاوے
عاجز کیہڑا شاہ سلیماں والا رتبہ پاوے
چنگی جنس محبت والی ارزانی وچ آوے
هندی بت پرست مسلماں دنیا وچ کہاوے
لہو دیاں ندیاں چھڈے ساڈی حسرت اک پرانی
سینیوں نالے اٹھن ساڈے پاندے رام کہانی

پھل دی خوشبو باغوں باھر لے گئی راز چعن دے
ایہ کی شامت آئی بن گئے پھل غماز چمن دے
عہد پھلاں دا مکیا نے مڑ ٹٹ گئے ساز چمن دے
اڈ گئے ڈالیوں گاون والے نال آواز چمن دے
ھے آک بلبل باقی نغمے دل دے گاون والی
سینے دے وچ سوجاں وانگوں نغمے پاون والی

قمریاں شاخ صنوبر اتوں گیاں مار اڈاری وچ اداسی پھل دیاں کلیاں پھلوں جھڑیاں ساری باغ دیاں اوہ رسماں ساریاں ٹریاں اکو واری ڈالیاں پتروں ننگیاں ھویاں لنگھیا وقت بہاری ھر موسم تھیں بلبل دی آزاد طبیعت ھوئی کاش چمن وچ اوھدے رونے سندا گن دا کوئی

لطف نه مرنے دے وچ کوئی، سزا نه جینے اندر

هے کجه لطف نے خون جگر دا دم دم پینے اندر

کنے جلوے تڑفن آ تک میرے سینے اندر

کنے جوهر جهل سل کر دے اس آئینے اندر

اس باغے وچ وسن نائیں اے پر نظراں والے

داغ جو سینیاں اندر رکھن اج دسدے نہیں لالے

کلی اس بلبل دے نغمیوں تاں دل چاک ھو جاون اس ٹلی دی آوازوں دل بیداری وچ آون نویں وفا دی عہدوں تاں ایہ نویں حیاتی پاون اوس پرانی سے توں سڑ ایہ دل ترهائے چاھون سٹکے عجمی نے تے تاں کیہ سے ہے ملک عرب دی نغمے هندی نے تاں کیہ الے ہے ملک عرب دی

The state of the s

the will and the some of

جواب شكولا

جدواب شدکدوه

مونہوں کڈھی گل کدی نه ضائع هرگز جاندی
پر تے رکھ دی نہیں پر صفتاں اڈن والیاں پاندی
اچی نظر همیشه رکھے، ہے ایہه نیک اصلاندی
خاکی هو کے چڑھ آسمانیں، آپنا آپ وکھاندی
عشق مرا سی شوخ نے باغی وڈھیاں چوڑاں والا
لنگھ گیا اسمانوں میرا رونا سوڑاں والا

بلاھے ایس اسمانے سنیا آکھے هن کوئی آیا کہن لگے سیارے هلیا عوش بریں دا پایا چن کیہا ہے ایہ نے کوئی ملک زمین دا جایا ایتھے ای جے چھپیا هویا تاریاں آکھ سنایا گل گلے دی سمجھی جے تاں رضوال رسز چتاری سینوں جنتوں کلاهیا هویا سمجھ گیا گل ساری

سن آواز فرشتے سارے آئے وچ حیرآنی
عرشاں والے سمجھ نه سکے ایہه کیه گل نہانی
عرشاں اتے ایہه کیه دسدی اج صورت انسانی
سٹی دی ایہه چٹکی اٹھ کے ہے کتھے چڑھ جانی
ادب اداب نه جانن کوئی واسو ملک زمیں دے
شوخ بڑے گستاخ ایہه حدوں ودھ کے لوک دسیندے

اپنے شوخ جو نال خدا دے کردے هین لڑائی جنے وده فرشتیوں هیسی اهدی شان بنائی مستی دے وچ رهنے والا نه جانے دانائی عجز دے بهیتاں توں کجه اس نے نه پائی اشنائی کل کرن دی طاقت اتے ناز کریندے سارے کل کرن دا چج نه جانن ایہم نادان وچارے

رب نے آکھیا' بندیا تیرا غم بھریا افسانہ
بھریا اے بیتاب اشکاں توں ایہ تیرا پیمانہ
اسماناں نے گونجے تیرا ایہ نعرہ مستانہ
کیڈا شوخ زبان دسیندا دل تیرا دیوانه
گلے الاهمے والیاں کیڈیاں چنگیاں جاچاں پایاں
بندیاں نوں توں نال خدا دے گلاں کرن سکھایاں

اسی نے بخشش هن وی کرئیے منگن کوئی نه آوے هن وی سدهی راهے لائیے جے کوئی آونا چاهوے اسی نے هن وی شان ودهائیے هنر کوئی دکھلاوے ایہ اوه مٹی نہیں هن جس توں بنده ڈولیا جاوے لائق هووے جے کر کوئی دئیے شان کئیاں دی ڈهونڈن والیاں نوں ره دسئیے نویوں نویں جہاں دی

ایہ ہے زور نے کفر شرک دے عادی لوک نے سارے
پاک نبی صدے طور طریقے ایہ ناں دلوں وسارے
بت گر باقی رہ گئے جگ نے بت شکن گئے مارے
ابراهیم دے آذر پتر والے بن گئے کارے
نوین شراب نے نویں پیالے آگئے نویں شرابی
کعبہ نواں نے بت نویں سب ہوئی ترت خرابی

اوه وی دن سن جدون تری سی هر جا و پر رعنائی و پهاران سوهنا وسدا سی لاله صحرائی هر اک سوسن بنده هیسی الله دا سودائی کدے حبیب تهاڈا ایمه وی هوندا سی هرجائی پکا نان خدا دے کر لو اپنا عمد غلامی ملت احمدص مرسل والی کر لو خاص مقامی

کیڈی او کھی ھوئی تہانوں وقت صبح بیداری ساڈھے نالوں ڈھیر تہانوں نیندر ھوئی پیاری روزہ داری سمجھو دل وچ بہت مصیبت بھاری نال انصاف تسی ھی دسو ہے ایہ خدست گاری قوماں مذھب نال سہاون، ہے مذھب سب موئے باھجوں محفل تاریاں دی نہ ھوئے

دنیا دے وچ اک تسی او هنروں کسبوں خالی هاں پروا کجه نہیں تہانوں رهی گهر بلهر والی پجلی جس نے ڈگے، هے او هو پته اوهو ڈالی پیو دادے دیاں قبران ویچو عادت تسان نرالی قبران ویچو کرو تجارت عزت شان ودهاؤ بت فروشی کسب بناؤ جے کدهرے کوئی پاؤ

نام نشاں اس جھوٹ پنے دا کنے آن میٹایا ؟
قید غلامی دی تھیں کنے دسو آن چھڑایا ؟
کتے میرے کعبے تائیں سجدیاں نال وسایا ؟
کس قرآن مرے نوں سینے اپنے نال لگایا ؟
اوہ نے وڈ کے ساھن تساں دے تسی نے ھرگز ناھیں
متھ نے ھتھ دھرے رھو بیٹھے کل آون دی چائیں

کیہ کہیا جے ؟ مومناں کارن حوراں والے لارے ؟

ھووے عقل شعور ضروری جے کوئی سیخن چتارے
روز ازل تھی سنیا ھویا ہے انصاف بیارے
کافر محل تے حوراں باون کر کے کم نیارے
دسدا نہیں کوئی وچ تہالاے جو حوراں نوں چاھیے
جلوے طور دیے ھین اجے وی جے موسلی کوئی آئے

نفع وی هے اس قوم دا اکو، هے نقصان وی اکو میں وی اکو میں وی اکو، دین وی اکو، هے ایمان وی اکو میں وی اکو، درم وی اکو، رب وی اکو، هے قرآن وی اکو کی اکو کی کی می جے هو جاندے ایم مسلمان وی اکو کی میں جے هو جاندے ایم مسلمان وی اکو کی میں نے کدهرے دسن ذاتاں اینا آپ سنبھالن والیاں هن کدهرے نہیں باتاں

چھڈ دتے نے رسم طریقے تساں بیمبر والے وقتی ٹٹو ٹھیلن کارن ھین تساں دے جالے بن گئے رسم طریقیوں سارے غیران دے ستوالے اپنے وڈکیاں دے ھن رسم طریقیوں جے در کالے دل وچ سوز نہ رھیا کوئی روح نے احساسوں خالی ہاکی بیمبر والی کوئی گل تساں نہ پالی

مسجد وچ نمازاد، پڑھنے والے عاجز بندے روزہ رکھ کے بہکھاں جرنے والے عاجز بندے نال ترے دی خاطر پڑھنے والے عاجز بندے ساڈی عزت خاطر مہنے والے عاجز بندے ستی دولت دی وج رهندے هین اسیر تماسی زندہ کرن غریب ایہ است، جو است دے حامی

وعظان قوم دیان سب هویان اثرون فکرون خالی نه بجلی اوه گلان اندر نه شعلے دی لالی بانگان ره گئیان وچ جگ دے مثیا سوز بلالی حکمت ره گئی لیک نه آیا هور امام غزالی رون مسیتان کرن نمازان کارن گریه زاری دی دی خوشبو ٹرگئی بس اس ملکون ساری دی خوشبو ٹرگئی بس اس ملکون ساری

لوکی اکھن پا پا رولا می گئے موس سارے اسی نے کہیے اس توں پہلاں ھین گئے من مارے شکلوں دسو خاص یہودی ھندواں والے کارے ویکھ تساں نوں پے شرماون ھندو لوک وچارے جگ وچ تسی نے سید' مرزا' ھور افغاں نروئے سبد بنے او گیئو جگ وچ اے پر مسامان نہ ھوئے

موسن دی ہے باک صداقت دسے وچ تقریراں
عادل منصف دسے دے کردا سوہنیاں سچ تدبیراں
ہے شرمی جبے جامے کردا لیراں لیراں
اهدے رعب شجاءت کولوں، مثر جاون تقدیراں
اوهدے صهبا دی کیفیت رونیوں آپ گدازی
اهدے مینا دی هے عادت جگوں نے نیازی

هر موسن سی باطل کارن ڈاهڈا نشتر بھارا اهدے جیون شیشے اندر عمل سی جوهر مارا لہو اپنے دی طاقت اتے پاندا نت ککارا باهج خدا دے موتوں ڈرنا کرے نه مول گوارا پیو دا علم نه پتر جے کر دنیا دے وچ پائے عزت ایہدے پیو والی هیں ایہدے کدی نه آئے

هر اک مست هویا و پ سستی ، نالے تن آسانی مومن ایہو جیہے تسی او ، ایہو مسلمانی حیدر والا فقر نه رهیا ، نه دولت عثمانی کی تہانوں نسبت اونہاں نان هووے روحانی موسن بن کے دنیا اتے اونہاں عزت پائی چھڈ قران تساں نے عزت دنیا دی سر چائی

تسی نے ظلم کرو 'اوہ ہے سن رحم کماون والے تسی نے عیب کماؤ' اوہ سن عیب چھپاون والے سب دی مرضی ہے بن جاو درجے پاون والے پہلاں اونہاں جیہے نے ہوو دل گرماون والے تخت کئیاں دا کول اونہاں دے ' نال عزت فغفوری پہلاں اونہاں جیہی نے کوئی کل کرو ہن پوری

تسی نے ہو مر سٹنے والے' اوہ خوددار تمامی تسی اخوت کولوں نسو' اوہ است دے حامی تسی نے گلوں' اوہ سن کموں' دنیا دے وچ نامی تسی نے اک کلی نوں ترسو' اوہ سن باغ مقامی اج تک یاد نے لوکاں تائیں قصے اونہاں والے نقش صداقت والے سارے خاص اونہاں سن پالے نقش صداقت والے سارے خاص اونہاں سن پالے

تاریاں وانگوں قوماں اندر اوہ روشن سن تارے هندی بتاں دی الفت اندر بہمن وی سن بھارے شوق اڈاری اندر اڈے، ڈیرے ترت وسارے کم وی چھڈے، دین وی چھڈیا، مندے کیتے کارے اک تہذیب نے اونہاں تائیں کر آزاد و کھایا کعبیوں کڈھ کے بت خانے وچ بت نوں آن وسایا

سجنوں جنگلاں والی هن نہیں زحمت چہلن والے جنگلاں دا چھڈ واسا هن اوہ شہریں رهن سکھالے اوہ نے جھلے هین' اوہ جتھے رهن هوون خوش حالے اے پر لیللی دے سنه اتوں پردے کون اٹھالے شکوہ ظلم ستم دا کوئی نظر نه کدهرے آوے عشق هویا آزاد نے کیوں نه حسن آزادی چاوے

نواں زمانہ بجلی دسے مر خرمن نوں ساڑے اس توں بچدے مول نه دسدے نه چنگے نه ماڑے اهدے ظلموں بچھلیاں قوماں کردیاں رهیاں هاڑے پاک بنی دی امت دے وی آئے اج دهاڑے اج وی دل وچ ابراهیمی جے ایمان هو جاوے اس توں مثر اک باغ سہانا ظاهر نظریں آوے

رنگ چمن دا ویکھ ، اداسی آج هووے نه مالی انهاں شاخاں دے وچ دسے گل اک رونق والی کوڑے کرکٹ کولوں هوندے باغ سدا نے خالی خون شهیداں والی پھلاں اوتے ویکھو لالی اسماناں دے آتے ویکھو سرخی چھائی هوئی پو پھٹن دی ویکھ گھڑی هن نیڑے آئی هوئی

بڑیاں استاں جگ دے باغوں لے گئیاں پھل' نائے کجہ محروم وی رھیاں' ڈٹھے ھتھ خزانواں والے کئیاں پھل وی بیجیا' بعضیاں بہت ھویاں برمالے اجے وی کئیں سو وچ چمن دے ستے ھوئے لالے ہے اسلام نعونہ پھل دا فتح وطن دا مایہ ایہہ پھل صدیاں دی لے محنت' باغاں وچ اگ آیا

دیس دے ولوں پاک رھیا اے ھر دم داماں تیرا

توں اوہ یوسف ھیں ھر مصرے اندر کنعاں تیرا

قافلہ ھو نہیں سکدا ھرگز کدی وی ویراں تیرا

ٹلی دی آوازے باھجوں، نہیں کج ساماں تیرا

شاخ شع دی ھیں توں، تیرے شعلیاں دے وچ ریشے

آخرکار جلاون والے ھین ترے اندیشے

توں تے کدی نئیں مٹنے والا ، خواہ ایراں مٹ جائے مستی خمر دی جیونکر کاسہ اپنے وچ نہ پائے ایہہ تاتاری حملے سارے تینوں سبق پڑھائے بت خانے دے وچوں مالک کعبے دے اٹھ آئے حق دی ڈبدی بیڑی داایں توں ای اک سہارا نواں زمانہ رات ھنیری ، جس وچ توں اک تارا

ہے بلغاری هنگامے دا رولا وچ زمانے ایہ بیغام ہے آیا ' ستیاں تائیں اج جگانے توں نے سمجھیں اس نوں اپنے درداں دے افسانے ایہ نے وقت ہے آیا تیری خودداری ازمانے فر ناهیں خواہ گھوڑے دشمن والے لیں ھلارے حق دا نور نئیں چھپن والا ، دشمن جاسن مارے

قومان کولوں ہے پوشیدہ ' اج حقیقت تیری اس دنیا دی محفل نوں ایں ' اج ضرورت تیری زندہ سارے جگ نوں رکھے ' اج حرارت تیری ہر تھاں دی ہے قسمت اندر اج خلافت تیری قرصت دا ایہ ہو وقت نے ناھی کم اجے نے باقی حق دا نور پھیلاون والے غم اجے نے باقی

خوشبو وانگوں کلیاں دے وچ قید نہ رھو' پوسوڑا باغ دیاں واں واں دے موھڈے چڑھ دوڑا وگھوڑا او ذرے کر ھوش تے ھو جا صحرا وانگوں چوڑا نعمیا موج دیا اٹھ دہ طوفاناں وانگ مروڑا عشق دے زوروں ھر شے تائیں کر دے اچا سارا نام نبی صسرور دا جگ وچ روشن کر دے یارا

ایہ نه هووے پهل نے بلبل دا آواز نه هووے دنیا دے اس باغ دے اندر ناز نیاز نه هووے ایہ ساقی نه هووے نه هووے خم' ناز نه هووے ایہ ساقی نه هووے نے مؤ' مے' خم' ناز نه هووے ایہ توحید نه هووے کے کج تساں دا ساز نه هووے چهت اسماناں دا استاده' هے اس ناں دے پاروں جوش جہان دی نبضے اندر رہے بس ایس بخاروں

جنگل کیمه، منگل دے اندر، هور پہاڑ میداناں
وچ سمندر، موجان، خطریان، هور اندر طوفانان
چین دے شہر، مراقش اندر، هور اندر بیابانان
هور مسلمانان دیان هے پوشیده وچ ایمانان
ویکهن قومان روز حشر تک ایہه شانان، نظارے
شان رفعنالک ذکر ک سن لو، سن لو لوکی سارے

ایس زمین دی اکه دی دهیری یعنی کالی دنیا تیرے شمیدان نون سر اکهان لاون والی دنیا سورج دی ایمه گرمی والی، کمن هلالی دنیا عاشق جس نون سب آکهن اوه خاص بلالی دنیا جوش خروش اوه اپنا ایسے کارون چاون والی اکه دے تاریان وانگون نورون غوطے کھاون والی

عشق تری تلوار هے مومن عقل هے وانگوں ڈھالے
اے میرے درویش کی حکومت تیری چار دوالے
غیر الله نوں تکبیراں دے شعلے ساڑن والے
تیریاں تقدیراں اے موسن تدبیراں دے حالے
پاک محمدے نال وفا جے کریں کے اسی ھاں تیرے
ایہ جگ کی اے ملک تری وچ لوح قلم دے ڈیرے

پنجابی ادبی بورد کا اشاعتی پرو قرام

١ - پنجابي لغت (خورد)

۲ - پنجابی عروض

٣ - نادر دى وار (اصلى نسخے توں) ، ، ، ، ،

٣ - پنجابي گراس (سكمل) مولوى محمد على فائن

٥ - سانجه (ناول) سایم خان کمی

٦ - مجموعه غزلیات حکیم ناصر

ے - سو سیانا اکو ست (پنجابی اکھان) شہاز ملک

٨ - نويان راهوان (شاعرى انتخاب) من ذب: سليم كاشر

٩ - نویان را هوان ا نشر) مرتب: شهباز ملک عبدالغفور قریشی

٠١٠ - كنكن السمنعيل قلندر

